

Miljöproblem med vedeldning i Västerås

■ Det diskuteras att använda så kallade biobränslen som energikälla i Västerås Kraftvärmeverk. Fördelarna är emellertid både ekonomiskt och miljömässigt synnerligen tveksamma.

Med biobränslen avses i detta fall eldning av trä från skogsbruk. Man kan även tänka sig att använda trä från så kallad energiskog, men detta fall har jag behandlat i en tidigare artikel.

Västerås har ett kraftvärmeverk, som genererar elektrisk energi samt överskottsenergi som tas om hand som värme till fjärrvärmesystemet för uppvärmning av Västerås. Som råvara för denna energi har främst använts kol.

Totalt genererades 2 500 000 MWh kraftvärme under år 1995. För att klara av en sådan mängd energi med så kallade biobränslen behövs det drygt 1,2 miljoner ton träflis/år. Detta är mer än 4,2 miljoner kubikmeter per år.

För detta behövs en skogsareal på cirka 25 000 kvadratkilometer. Totalt finns det i Västmanland cirka 6 000 kvadratkilometer skog. Detta innebär att en landyta som är 4-5 gånger så stor som hela Västmanland skulle krävas för att förse Västerås kraftvärmeverk med biobränsle.

Om man tänker sig en halvcirkel runt Västerås för att täcka in denna landyta skulle radien bli 160 kilometer. Detta innebär all skog från Filipstad i centrala Värmland, upp till Siljan i centrala Dalarna och vidare till Gävle i Gästrikland, hela Uppland samt Stockholm. Denna yta inkluderar också städerna Köping, Arboga, Örebro, Kristinehamn, Karlsko-

DEBATT

En landyta 4-5 gånger så stor som hela Västmanland skulle krävas för att förse Västerås kraftvärmeverk med biobränsle, skriver Anders Allander, styrelseledamot i Västerås-are för kärnkraft.

ga, Fagersta, Ludvika, Borlänge, Hedemora, Säter, Avesta, Falun, Sandviken, Enköping, Uppsala, Norrtälje, Östhammar, Öregrund och alla Stockholms norra förorter inklusive delar av Stockholm själv.

Exemplet visar att den omvandling av energisystemet som regeringen försöker få igenom saknar realistisk grund. Detta torde också vara en tankeställare för de politiker i Västerås som satsar på alternativa energikällor.

Var skulle alla dessa andra städer få sitt råmaterial för eldning av biobränslen ifrån! Man kommer att behöva en skogsyta som är 9-10 gånger större hela Sveriges om man till exempel skulle ersätta elgenereringen från kärnkraften i Sverige med kraft från biobränslen.

Resonemanget utgår ifrån att enbart rester från skogsavverkningen i form av grenar, toppar och rötter tas om hand och utnyttjas som bränsle. Det innebär också en utarmning av marken och kommer att kräva omfattande gödsling för att få naturen i balans igen. Insekter, fåglar och andra djur i skogarna som behöver av-

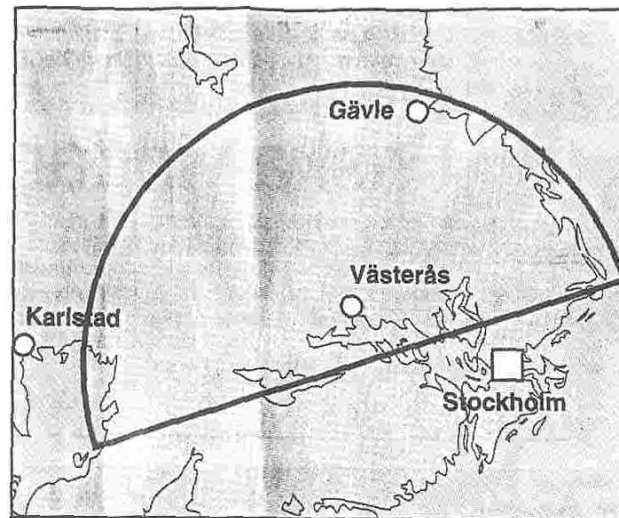
verkningsresterna för sin överlevnad kommer att drabbas hårt. Världsnaturfonden har konstaterat att antalet fåglar minskar med 50-70 procent vid omfattande uttag av biobränslen. Detta skulle innebära allvarliga konsekvenser för den biologiska mångfalden i Sverige.

Eldningen av biobränslen medför allvarliga emissioner av miljöförstörande ämnen till luft. Bland dessa bör nämnas kväveoxider NOx och cancerframkallande polycykliska kolväten PAH.

För Västerås del skulle cirka 800 ton NOx släppas ut i luften per år. Miljökonsekvenserna vore bland annat försurning av skogar och vatten medförande skogsdöd och att djurlivet i sjöarna på sikt skulle försvinna. Kväveoxiderna NOx bidrar också till bildandet av marknära ozon. Det är en aggressiv syremolekyl som medför att grödan förbränns och förstörs samt att människan drabbas av luftrörssjukdomar. Dessutom bidrar kvävet till övergödning av marken.

För Västerås del kan emissioner av svaveldioxid komma att ske med 500 ton per år samt utsläpp av stoft till luft med 100 ton per år. Dessutom genereras aska omfattande 6 300 ton per år. Den innehåller normalt vissa halter av miljöförstörande tungmetaller.

Transport av allt detta biobränsle innebär för Västerås del att 35 000 transporter per år kommer att krävas. Detta innebär en ökning med cirka 35 procent om ingen konkurrens från andra stä-

Halvcirkeln visar landområdet som krävs om Västerås kraftvärmeverk skall eldas med biobränsle. Grafik: DANIEL GUERRA

der råder vad gäller att utnyttja skogen runt Västmanland för eldning av biobränslen. Mer realistiskt räknat handlar det om mer långväga transporter på cirka 400 kilometer i genomsnitt. Detta torde innebära drygt en fördubbling av lastbilstrafiken i Västmanland med omnejd. Detta innebär att risken för trafikolyckor ökar.

Dessutom konstaterar EU-kommissionen att kostnaden för olyckor är genomsnittligt cirka 13 öre per kWh vid användande av biobränsle. Olycksfallsrisken är stor bland annat beroende på att biobränslet självantänder lätt och orsakar bränder. Detta torde förutom kostnader på 330 miljoner kronor/år medföra ett flertal dödsfall och svårare personskador.

Transporterna och flistillverk-

ningen innebär att cirka 13 000 ton dieselolja kommer att konsumeras innebärande nackdelar för vår miljö genom emissioner av 36 000 ton växthusgaser per år samt förbrukning av naturresursen petroleum.

Jag delar på intet sätt Västerås socialdemokratiska politikernas entusiasm för att omvandla vårt energisystem och övergå till vedeldning av biobränslen. I Sverige har vi infört tekniskt väl fungerande, säkra, ekonomiska och lågt miljöbelastande system för vår energigenerering. De ska inte skrotas utan utvecklas. Bland dessa system skall nämnas vattenkraft och kärnkraft, som ger de i särklass lägsta miljöbelastningarna.

ANDERS ALLANDER